

คาดการณ์ผลกระทบการไตรมาส 1/2563... กำไรหดตัวเป็นครั้งแรกในรอบ 8 ไตรมาส

ECONOMIC BRIEF

ปีที่ 26 ฉบับที่ 3860

วันที่ 17 เมษายน 2563

ประเด็นสำคัญ

- การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ไม่ได้เป็นแค่เพียงภัยร้ายทางด้านสาธารณสุขเท่านั้น แต่ยังได้ทยอยส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทยในหลายภาคส่วน รวมไปถึงธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ที่ต้องมียุทธศาสตร์หลายด้านมากขึ้น ทั้งการดูแลให้ความช่วยเหลือลูกค้าที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการติดตามและบริหารจัดการคุณภาพสินเชื่อในเชิงรุก ในช่วงวัฏจักรเศรษฐกิจที่มีความผันผวนสูงในปัจจุบัน
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า สภาวะแวดล้อมที่อ่อนแอของเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2563 มีผลกระทบต่อรายได้จากธุรกิจหลักของธนาคารพาณิชย์ ทั้งการปล่อยสินเชื่อ และรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของระบบธ.พ.ไทยให้ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนเป็นครั้งแรกในรอบ 8 ไตรมาส
- อย่างไรก็ดี เงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ยังคงอยู่ในระดับที่แข็งแกร่ง และมีเงินสำรองในระดับสูง ขณะที่ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับกระแสเงินสดที่อาจไหลออกในภาวะวิกฤต (LCR) ก็ยังคงอยู่ในระดับสูงที่ถึง 175.28%

ความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ที่เพิ่มระดับขึ้นตั้งแต่ในช่วงเดือนก.พ. 2563 ไม่ได้เป็นแค่เพียงภัยร้ายทางด้านสาธารณสุขเท่านั้น แต่ยังได้ทยอยส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทยในหลายภาคส่วน รวมไปถึงธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ที่ต้องมียุทธศาสตร์หลายด้านมากขึ้น โดยเฉพาะภารกิจสำคัญในการดูแลให้ความช่วยเหลือลูกค้า ที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการติดตามและบริหารจัดการคุณภาพสินเชื่อในเชิงรุกที่เป็นโจทย์ท้าทายอีกด้านหนึ่งของธนาคารพาณิชย์ในช่วงวัฏจักรเศรษฐกิจที่มีความผันผวนสูงในปัจจุบัน

คงต้องยอมรับว่า สภาวะแวดล้อมที่อ่อนแอของเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2563 มีผลกระทบต่อรายได้จากธุรกิจหลักของธนาคารพาณิชย์ ทั้งการปล่อยสินเชื่อ และรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ และอาจมีผลกดดันมากขึ้นกว่านี้ในช่วงไตรมาสที่ 2/2563 ซึ่งเป็นช่วงที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศส่วนใหญ่ ต้องหยุดชะงักลง เพื่อให้ทางการสามารถควบคุม/สกัดการระบาดของไวรัส COVID-19 ได้

- ภายใต้สถานะที่เศรษฐกิจไทยเผชิญแรงกดดันรอบด้าน ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า กำไรสุทธิของระบบธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในไทยในไตรมาส 1/2563 จะหดตัวเป็นครั้งแรกในรอบ 8 ไตรมาส โดยคาดว่ากำไรสุทธิในไตรมาส 1/2563 จะอยู่ที่ 3.79-3.95 หมื่นล้านบาท (ประเมินจากข้อมูลตามมาตรฐานบัญชีเดิม ก่อน TFRS9) ลดลงประมาณ 25-28% YoY เมื่อเทียบกับไตรมาส 1/2562 โดยเป็นผลมาจากฐานเปรียบเทียบกับสูงของช่วงเดียวกันปีก่อน ซึ่งมีการบันทึกรายการกำไรพิเศษจากการขายเงินลงทุน และกำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profits) ที่ลดลงในอัตราตัวเลขสองหลัก ทั้งเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน และเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า

ทั้งนี้แม้กำไรของระบบธ.พ. ไทยจะลดลง แต่เงินกองทุนของระบบธนาคารยังคงอยู่ในระดับที่แข็งแกร่ง และมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับกระแสเงินสดที่อาจไหลออกในภาวะวิกฤต (LCR) ที่สูงถึง 175.28%

- ผลการดำเนินงานที่ลดลงในไตรมาสแรก หลัก ๆ เป็นผลมาจากการปรับตัวลงของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิตามการทยอยปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในไตรมาส 1/2563 ขณะที่ภาพรวมสินเชื่อยังคงประกอบการเติบโตไว้ในระดับต่ำ

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า รายได้ดอกเบี้ยสุทธิจะหดตัวลงประมาณ 4.5-5.0% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน หรือลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าประมาณ 1.0-1.5% **ซึ่งจะมีผลกดดันต่อเนื่องต่ออัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิ (NIM) ให้มีแนวโน้มชะลอลงมาที่ 2.67-2.70% จากระดับ 2.74% ในไตรมาสที่ 4/2562**

ขณะที่อัตราผลตอบแทนจากการปล่อยสินเชื่อ คาดว่า จะชะลอลงเป็นไตรมาสที่สองติดต่อกันมาอยู่ที่กรอบประมาณ 4.27-4.29% (จาก 4.38% และ 4.49% ในไตรมาส 4 และไตรมาส 3 ของปี 2562 ตามลำดับ) ขณะที่สินเชื่อในไตรมาสแรกเติบโตในระดับต่ำตามสัญญาณการเบิกใช้สินเชื่อระยะสั้นเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน และการเติบโตของสินเชื่อรายย่อยบางประเภท (ก่อนช่วงการระบาดของไวรัส COVID-19) โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า **สินเชื่อระบบธ.พ. ไทย ไตรมาส 1/2563 จะขยายตัวในกรอบประมาณ 2.2-2.5% จากช่วงเดียวกันปีก่อน (เทียบกับ 2.3% ในช่วงปลายปี 2562)**

นอกจากนี้ แรงกดดันต่อแนวโน้มธุรกิจและเศรษฐกิจในภาพรวม ยังมีผลต่อเนื่องมาที่ประเด็นคุณภาพหนี้ โดยเฉพาะ SMEs และลูกค้าในพอร์ตรายย่อย อาทิ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ และสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า **หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของระบบธนาคารพาณิชย์ (NPL Ratio) ในไตรมาส 1/2563 มีโอกาสขยับขึ้นมาที่ 3.25-3.45% ต่อสินเชื่อรวมของระบบธ.พ.ไทย และสาขาธ.พ. ต่างประเทศ จากระดับ 2.98% ในไตรมาส 4/2562** ซึ่งทำให้ประเมินว่า ในไตรมาสแรกของปี 2563 ธนาคารพาณิชย์จะยังคงมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการตั้งสำรองเพื่อหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญต่อสินเชื่อ (Credit Cost) อยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกับไตรมาสก่อนหน้า ซึ่งอยู่ที่ 1.50%

- **อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ทำให้ภาพการชะลอตัวของผลประกอบการในไตรมาส 1/2563 ยังไม่ใช่จุดที่ต่ำสุดของปีนี้ เพราะยังคงมีผลกระทบเพิ่มเติมจากการดำเนินมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ผู้ประกอบการ SMEs และรายย่อย ซึ่งเริ่มขึ้นในช่วงไตรมาส 2/2563**

โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดการณ์ในเบื้องต้นว่า กำไรสุทธิไตรมาส 2/2563 จะลดลงมากกว่า 50% YoY เพราะธนาคารพาณิชย์ยังคงเดินหน้าลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขาเดียวอยู่ แม้จะได้รับการผ่อนปรนทางการเงินบางส่วนลงจากการปรับลดอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุนฟื้นฟูฯ (FIDF) นอกจากนี้ มาตรการพักหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยกับสินเชื่อ SMEs และรายย่อยในกรอบประมาณ 3-6 เดือน น่าจะทำให้รายได้ดอกเบี้ยรับตั้งแต่ในไตรมาส 2/2563 ลดลงตามขนาดของสินเชื่อที่เข้าร่วมโครงการ ยกตัวอย่างเช่น การเลื่อนกำหนดชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยออกไปเป็นการทั่วไปสำหรับ SMEs ที่เป็นลูกหนี้ปกติที่มีวงเงินสินเชื่อไม่เกิน 100 ล้านบาท จะมีผลกระทบต่อรายได้ดอกเบี้ยไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของรายได้ดอกเบี้ยรับเฉลี่ยในแต่ละไตรมาส นอกจากนี้ยังมีผลจากการพักชำระหนี้จากพอร์ตสินเชื่ออื่นๆ และรายได้ดอกเบี้ยรับที่จะต่ำลงจากการปล่อย Soft Loan ตามโครงการที่ร่วมมือกับภาครัฐ นั่นหมายความว่า แม้สินเชื่ออาจจะยังไม่หดตัวในระยะอันใกล้ แต่ก็จะไม่สร้างรายได้ดอกเบี้ยรับตามสภาวะที่ควรจะเป็น

อย่างไรก็ตาม การผ่อนปรนมาตรการจัดชั้นหนี้ของ ธปท. น่าจะช่วยบรรเทาผลกระทบจากการไหลตกชั้นของสินเชื่อมาสู่สินเชื่อด้วยคุณภาพที่จะมีผลต่อเนื่องมายังค่าใช้จ่ายในการตั้งสำรองฯ แต่เพื่อเป็นการรับมือกับคุณภาพสินเชื่อในเชิงรุก คาดว่า ธ.พ. ไทยหลายแห่งอาจยังคงมีแนวทางการตั้งสำรองในเชิงรุกต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่ามีความสามารถในการรองรับปัญหาคุณภาพหนี้ในปีถัดๆ ไป โดยเฉพาะเมื่อสิ้นสุดมาตรการผ่อนปรนของ ธปท. ซึ่งปัจจัยนี้เอง จะเป็นหนึ่งในตัวแปรสำคัญที่กดดันผลประกอบการของระบบธ.พ. ไทยในช่วงครึ่งปีหลัง และอาจทำให้แม้ว่าการประคองผลการดำเนินงานในไตรมาส 2/2563 จะมีความท้าทายกว่าไตรมาสแรก แต่อาจยังไม่ใช่จุดต่ำสุดของผลประกอบการในปีนี้เป็นเช่นกัน เช่นเดียวกับการติดตามปัจจัยด้านการควบคุมการระบาดของไวรัส COVID-19 ที่จะยืดเยื้อออกไปเพียงใด ซึ่งจะมีผลต่อรายได้จากธุรกิจหลักของธนาคารทั้งรายได้จากการปล่อยสินเชื่อและรายได้ค่าธรรมเนียม

กระนั้นก็ดี ด้วยฐานทุนที่เข้มแข็ง โดยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง หรือ BIS Ratio ณ สิ้นปี 2562 อยู่ที่ 19.3% ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อัตราส่วนเงินสำรองที่มีต่อสินเชื่อด้วยคุณภาพ หรือ NPL Coverage Ratio ณ สิ้นไตรมาส 1/2563 ก็คาดว่าจะอยู่ในระดับสูงที่กว่า 134% สถานะสภาพคล่องที่อยู่ในเกณฑ์ดี รวมถึงการบริหารความเสี่ยงที่ระมัดระวัง ทำให้คาดว่าระบบธ.พ. ไทยสามารถรับมือกับภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจในรอบนี้ และยังคงยืนหยัดในการทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงิน และการช่วยเหลือลูกค้าให้ผ่านพ้นวิกฤตในครั้งนี้ไปด้วยกันได้

ประมาณการผลประกอบการไตรมาส 1/2563 ของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย
ประเมินจากข้อมูลตามมาตรฐานบัญชีเดิม ก่อน TFRS9

% YoY	1Q-2562	4Q-2562	1Q-2563f	ปัจจัย / ประเด็นสำคัญ
กำไรสุทธิของระบบ ธ.พ.ไทย	12.2% 5.263 หมื่นล้านบาท	18.4% 5.331 หมื่นล้านบาท	-28% ถึง -25% 3.79-3.95 หมื่นล้านบาท	กำไรสุทธิถูกกดดัน เนื่องจากสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่อ่อนแอ มีผลกระทบต่อรายได้จากธุรกิจหลักของธนาคารพาณิชย์ในเกือบทุกด้าน
อัตราผลตอบแทน สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิด รายได้สุทธิ (NIM)	2.93%	2.74%	2.67-2.70%	NIM ไตรมาส 1/63 ชัยบลงจากตามการทยอยปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธ.พ.
อัตราการเติบโตของ สินเชื่อ (% YoY)	5.4%	2.3%	2.2-2.5%	สินเชื่อเผชิญข้อจำกัดในการเติบโต ตามสัญญาณที่อ่อนแอของเศรษฐกิจ แม้แรงกดดันจากการชำระคืนหนี้จะไม่มากเท่ากับไตรมาสแรกปี 2562
อัตราการเติบโตของ เงินฝาก	3.6%	3.9%	3.7-3.9%	เงินฝากทรงตัว-ขยับขึ้นเล็กน้อย เพราะเป็นแหล่งพักเงินที่ปลอดภัย แม้จะมีการปรับลดดอกเบี้ยเงินฝากประจำบางประเภทลง
สัดส่วน NPL ต่อ สินเชื่อรวม* (ระบบธ.พ.ไทย+สาขาธ.พ. ต่างประเทศ)	2.94%	2.98%	3.25-3.45%	ปัญหาคุณภาพสินเชื่อเผชิญแรงกดดันมากขึ้น ตามภาวะเศรษฐกิจ

ที่มา: ธปท. คาดการณ์ผลประกอบการไตรมาส 1/2563 โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ใช้หรือบุคคลใดในความเสี่ยงใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น